

Sygn. akt I CSK 2982/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego

Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko A. O. i B. D.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 października 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 26 sierpnia 2021 r., sygn. akt V ACa 338/19,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2) oddala wniosek pełnomocnika pozwanych z urzędu o przyznanie mu wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanym z urzędu,**
- 3) oddala wniosek powoda o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził od pozwanych A. O. i B. D. solidarnie na rzecz powoda Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 330 454,09 zł z ograniczeniem ich odpowiedzialności do prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i prawa własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość, dla której Sąd Rejonowy Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr [...] i oddalił

powództwo w pozostałym zakresie, orzekając o kosztach postępowania i umarzając postępowanie w zakresie, w jakim powód cofnął powództwo.

Na skutek apelacji pozwanych, wyrokiem z 26 sierpnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 330 454,09 zł z ograniczeniem ich odpowiedzialności do prawa użytkowania wieczystego gruntu i odrębnej własności budynku, dla których Sąd Rejonowy Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr [...], a nadto do wysokości hipoteki umownej zwykłej w kwocie 350 000 zł a w pozostałej części oddalił powództwo (punkt 1), oddalił apelację w pozostałej części (punkt 2) i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwani wnieśli skargę kasacyjną, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, wnosząc o uchylenie wyroku „w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako dotknięta nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz wnioski o uchylenie lub uchylenie i zmianą orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia lub zmiany. Niezamieszczenie w skardze kasacyjnej wniosku o uchylenie lub o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości lub części stanowi istotną wadę, której nie można usunąć w trybie przewidzianym dla usuwania braków formalnych, skutkującą odrzuceniem skargi *a limine* (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2000 r., II CKN 711/00, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 151). Odrzuceniu podlega także skarga kasacyjna, w której zakres żadanego uchylenia lub uchylenia i zmiany nie odpowiada wskazanemu zakresowi zaskarżenia ani podanej wartości przedmiotu zaskarżenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 października 2007 r., V CSK 309/07, OSNC-ZD 2008, Nr 3, poz. 81; z 13 października 2005 r., II PZ 39/05, OSNP 2006,

nr 17-18, poz. 274 oraz z 17 maja 2006 r., II PZ 17/06, OSNP 2007, nr 9-10, poz. 136 i z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12.). Nie jest dopuszczalne zastępowanie fachowego pełnomocnika skarżących i dokonywanie przez Sąd Najwyższy zabiegów interpretacyjnych w celu ustalenia intencji skarżącego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2011 r., V CSK 272/10).

We wniesionej skardze kasacyjnej pozwani określili zakres zaskarżenia wyroku Sądu drugiej instancji wskazując, że zaskarzają ten wyrok „w całości” (s. 2 wers drugi od góry skargi). Tak określony zakres zaskarżenia nie koreluje z wnioskiem skargi kasacyjnej, w którym skarżący domagają się uchylenia wyroku cytując „w zaskarżonej niniejszą skargą kasacyjną części” (s.4 skargi), co w rezultacie nie pozwala na ustalenie granic kognicji Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę kasacyjną oraz granic możliwej ingerencji Sądu Najwyższego w zaskarżone orzeczenie. Wniosek skargi kasacyjnej nie został zatem skonstruowany w sposób spełniający wymaganie konstrukcyjne skargi określone w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.. Dodatkową wątpliwość budzi przy tym fakt, że wskazany w skardze kasacyjnej zakres zaskarżenia („w całości”) obejmuje także część wyroku dotyczącą rozstrzygnięcia oddalającego powództwo w pozostałej części (punkt 1 *in fine*), a zatem w części, w której zaskarżone orzeczenie jest dla skarżących korzystne, a skarga – wobec niewykazania przez nich pokrzywdzenia tym orzeczeniem (*gravamen*) – podlegałaby w tym zakresie odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, Nr 11, poz. 108 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2014 r., II CSK 44/14).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną. Wniosek pełnomocnika pozwanych z urzędu o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej podlegał oddaleniu albowiem wniesienie wadliwego środka odwoławczego, podlegającego skutek tego odrzuceniu, nie stanowi świadczenia pomocy prawnej, której udzielenie uzasadnia przyznanie wynagrodzenia od Skarbu Państwa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2020 r., II CSK 607/19; z 9 czerwca 2020 r., III CSK 17/20; z 21 maja 2020 r., V CSK 562/19; z 15 czerwca 2018 r., III CNP 2/18

oraz z 21 grudnia 2006 r., II PK 242/06.). Sąd Najwyższy oddalił zawarty w odpowiedzi powoda na skargę kasacyjną wniosek o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, albowiem powód wniósł jedynie o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i z tym żądaniem związany był wniosek o zasądzenie kosztów postępowania. W tej sytuacji, koszty sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na skargę nie mogą być uznane za koszty celowej obrony w razie odrzucenia skargi, ponieważ wniosek o ich zasądzenie związany był z innym oczekiwanym przez stronę rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7 - 8, poz. 91; z 5 grudnia 2013 r., III SK 23/13 oraz z 18 grudnia 2012 r., II CSK 397/12.).

[as]